

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XII. Quid sit, conferre gratiam ex opere operato?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

minetur: nam baptizat, qui tingit aquis lauando, medendo, refrigerando, &c. At qui nil fingi potest præter intentionem ministri. Non institutio Christi verba dictatis, ut quæ per se operaretur, proferente verba institutionis qualicunq;: quia cur non foret Sacramentum pronunciantem etiam pſittaco: 2. Quia Ministri Sacramentorum sunt instrumenta Dei, ratione utentia; & horum liberi arbitrii est determinare actiones particulares suæ voluntatis; hoc autem fit per intentionem voluntatis agentis. 3. Quia, ut verba speculatiua, à quocunque pronunciantur, suam habent significationem: ita practica suam operationem, præsertim prolata ab habente ad id & potestatem, & voluntatem: uti habet minister ritè ordinatus: ergo intentione opus.

DICO AD I. Excitat fidem quidè; quia ad hanc sufficit. Significatio verborum, quomodocunq; prolatorum: Sed non operatur effectum realem; quia hic requirit vim efficientem, quæ pendet ex intentione pronunciantis, ritè ordinati, verba Sacra practica. Sic etiam ludentes ex recreatione possunt efficaci cum intentione verba pronunciare super capax subiectum cum præſente materiâ.

AD II. Nullus hac in vita debet querere certitudinem de salute sua infallibilem: sed, Phil. 2. Cum timore salutem suam operari, sic, ut, I. Corint. 10. qui stat, videat nec cadat. Certitudinem verò moralem ac sufficientem habemus ex Sacramentis.

AD III. Dubitabat, quia nondum id erat in Concilio definitum; ideo ſc Ecclesiæ submittebat.

AD IV. Non facere, ſc, vel quoad sub-

ſtantiâ actionis faciendæ; aut quoad effectum actionis. Et, quoad hunc intellectum Innocentius: ſc. etſi non intendat minister iustificare hominem hoc medio. Priore modo intelligit Kemnitius falſo.

II. DE EFFECTU SACRAMENTO- RVM.

QVÆSTIO XII.

Quid ſit conferre gratiam ex Opere operato?

LUTHERO-CALVINISTAE bifariam exponunt. LUTHERVS l. de Capt. Bab. c. de Bapt. Papistæ fecerunt ex Sacramento præceptum, & ex fide opus id est, ait Kemnitius p. 2. Exam. Sacramenta conferre gratiam ex merito operis, quod exerceat velis, qui celebrat, vel qui iucipit.

CALVINVS in Antidoto. eſſ. 7. Can. 8. Sophistis conferre gratiâ ex opere operato eſſe, ex meritis hominum pendere efficaciam Sacramenti. Iust. l. 4. c. 14. §. 26. ait. Quidquid de opere operato nugati sunt Sophistæ, non modo falſum eſt, sed pugnat cum Sacramentorum natura: quæ instituit Deus, ut fideles vacui bonorum operum & inopes, nihil præter mendicitatem cõ adferant. Vnde ſequitur, ea recipiendo, nihil iustos agere unde laudem mereantur; vel in hac Actione, quæ eorum respectu merò paſſiva eſt, nullum illis poſſe opus adſcribi.

AUTOR. Hæc verò deditæ opere calūnia eſt. 1. Quia adeo Nos opus operatū opponimus operi operantis. 2. Quia docemus contra Donatiſtas, Sacramenta minimè pendere ex bonitate ministri, id eſt, ex opere operantis.

II. Exponunt: Nos dicere, quod conferant gratiâ ſine fide, id eſt, ex opere operato.

Vnde LUTHERVS ibid. Statuunt Sacramenta poſſe prodeſſe iis etiam, qui in peccatis mortaliſſimis ſunt, nec requirunt fidem. Sic & Kemnitius p. 2. Exam. Et Confellio Auguſtana artic. 13. &c.

CALVINVS in Antidoto Seſſ. 7. Can. 5. Fin-

gunt subesse vim magnam Sacramentis, quæ sit extra fidem efficax.

AUTOR. Expositio hæc pugnat prior. 1. Quia si opus operatum sit opus meritorium suscipientis; quæ potest excludere fidem, sine qua est impossibile placere Deo? Heb. II. 2. Conc. Trid. Sess. 6. Can. 6. docet initium iustificationis fieri à Fide & poenitentia.

Itaq; conferre gratiam ex opere operato, est, Conferre eam ex Vi Actionis sacramentalis, ad hoc à Deo institutæ, & non ex merito operantis. Vnde Aug. l. 4. de Baptismo. c. 24. *Ipsium Sacramentum per se ipsum multum valet: scilicet ex Dei voluntate, quæ est causa principalis; non fides operantis; quia hæc extrinsecè accedit ad efficientiam Sacramenti; & ab infantibus abest, in quibus tamen vis Sacramenti operatur.*

QVÆSTIO XIII.

An Sacramenta conferant gratiam ex opere operato?

LUTHERVS cum omni Secta sua volunt, Sacramenta immediatè habere efficientiam gratiæ; sed nuda esse signa: mediatè tamen excitare fidem iustificantem, si repræsentando oculis, seu verba auribus. **MELANCHTHON** in *Loci*, horrendum errorem Papistarum appellat, quod Sacramenta iustificare dicant: cum sint solum signa promissionis, sicut & pictura rerum, ait in *Apolo-gia* ad art. 13. & libro contra *Anabaptistas*. Annis posterioribus, forsitan argumentis nostris pressus, phrasin loquendi mutavit in vicinam nostræ; sed nil sententiam; Patremque sua secuta proles est: præsertim *Kemnitius* part. 2. Exam.

CALVINVS *Inst.* l. 4. c. 14. §. 6. Constantè diserteque consentit; usus eadem picturæ similitudine, & §. 18. exemplo Iridis ac Velleris. Et in *Antidoto* Sess. 7. Can. 5. Tum effectum habent Sacramenta, si fidei seruiunt. Et Can. 8. Eo modo gratiam efficiunt, quo Verbum prædicatum. Sic & **BEZA**, cæterique vniuersi:

SVADENT. Quia, 1. Heb. 10. *Iustus &*

fide vivit: ergo non ex Sacramentis. Rom. 10. *Corde creditur ad iustitiam.* &c. 2. Mar. ult. *Qui crediderit & baptizatus sit, &c.* Ergo qui non credit, etsi baptizatus sit, condemnatur. Dicit. *Qui non crediderit, condemnabitur:* Non dicit, qui non baptizatus fuerit, condemnabitur: ergo sola fides saluat, non Baptismus. 3. Rom. 4. *Credidit Abraham, & reput. &c.* Sicut ergo fides, non Circumcisio, eum salvauit; ita nunc & fides, non Baptismus. Hæc Luth. & Calu. 4. **Zwinglius** libro de vera & falsa religione, Luc. 5. *Quis potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* Ergo non Sacramenta. 5. **Kemnitius** Eph. 5. *Mundans eam lauacro aquæ in Verbo vitæ:* Verbiigitur vis est tota ad fidem iustificantem. Testimonia Patrum & Rationes vanè aggerunt apud **Bellarminum** l. 2. cap. 10. & 11.

AUTOR. Sacramenta sunt veræ instrumentales causæ gratiæ, idque ex opere operato. 1. Quia sic Scriptura in meo *Antichristo* part. 3. q. 4. 2. Huc prophetiæ spectarunt. Isa. 1. *Lauamini, mundiesloti, id est, aiunt S. Patres, baptizamini, hoc cum effectu, ut mundemini.* Ezech. 36. *Effundam super vos aquam mundam, et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, et dabo vobis cor nouum.* Mich. 7. *Proiciet in profundum maris omnia peccata nostra.* Zach. 13. *Erit fons patens in ablutionem peccatoris.*

3. **FIGURÆ** declarant idem apud **Bellarminum**, lib. 2. cap. 4. Concilia prætereo, Nubemque S. Patrum Græcæ, Latinæque Ecclesiæ.

4. **RATIONES** euincunt. 1. Sacramenta efficaciter conferuntur etiã non intelligentibus: ergo sunt signa verè practica, non solum significatiua ad excitandam fidem. 2. Verba & Signa Sacramentalia pendent ex diuina Institutione, non humana: Ergo etiã

li 2 super-